

STRESZCZENIE

MIEDZY CHRZEŚCIJAŃSTWEM A JUDAIZMEM. ŻYDOWSKO - MESJANICZNA MYŚL DAVIDA H. STERNA.

Celem tej rozprawy doktorskiej było przedstawienie teologii judaizmu mesjanicznego, ruchu oscylującego między judaizmem a chrześcijaństwem, w ujęciu Davida H. Sterna, jednego z głównych teologów tego ruchu religijnego. W szczególności zaprezentowano historię, zasięg, istotę, teologię i praktyki tego ugrupowania. W celu zrozumienia istoty ruchu judaizmu mesjanicznego i jego szeroko rozumianego kontekstu posłużono się literaturą przedmiotową dostępną w języku polskim i angielskim. W rozprawie posłużono się systematyzującym opisem historii i teologii tego ruchu, ma ona następującą strukturę. Po wstępie została umieszczona część właściwa podzielona na opatrzone tytułami cztery rozdziały i podrozdziały. W pierwszym rozdziale został nakreślony kontekst dla późniejszych rozważań w postaci rysu historycznego, zasięgu geograficznego i spektrum doktrynalnego judaizmu mesjanicznego. W świetle przedstawionych informacji została podjęta próba zdefiniowania judaizmu mesjanicznego. Drugi rozdział został poświęcony pochodzeniu i samookreśleniu judaizmu mesjanicznego. Omówiono korzenie ruchu, dylematy dotyczące definicji Żyda mesjanicznego, problemy z ich tożsamością oraz główne cele ich działalności. Istotnym tematem w tej części rozprawy jest podejście do treści Ewangelii i sposobów ewangelizacji Żydów. Rozdział zamyka analiza żydowskiego przekładu Nowego Testamentu autorstwa D. H. Sterna, który stopniowo urasta do roli autorytatywnego tłumaczenia w środowisku mesjanicznym. W rozdziale trzecim zostały usystematyzowane główne elementy teologii judaizmu mesjanicznego w ujęciu D. H. Sterna. Rozdział rozpoczyna szerokie studium podejścia judaizmu mesjanicznego do tekstów źródłowych uważanych za autorytatywne dla teologii i praktyki wiary. Szczególna uwaga została skierowana na rolę Tory i kwestię jej przestrzegania jako centralnego zagadnienia w tym ruchu religijnym. W rozdziale tym analizie zostało poddane również mesjaniczne uzasadnienie przekonania o nieprzemijalności przymierza i Bożych obietnic wobec Izraela, które determinuje podejście do wielu innych zagadnień. W trzecim rozdziale rozprawy dyskutowana jest również problematyka związana z próbą zharmonizowania chrześcijaństwa i judaizmu w kwestiach soteriologicznych i związane z tym dylematy odnośnie do osoby i dzieła

Mesjasza oraz definicji drogi do zbawienia. Ponadto, elementem teologicznie ważnym w judaizmie mesjanicznym jest rozróżnienie pomiędzy Żydami i nie-Żydami, zwanymi poganami, w Kościele, co jest rozpatrywane w świetle różnych interpretacji konkretnych fragmentów biblijnych. Rozdział kończy analiza koncepcji eschatologicznej w ruchu judaizmu mesjanicznego. Czwarty i ostatni rozdział rozprawy pokazuje praktyczny aspekt judaizmu mesjanicznego poprzez przegląd standardów życia wspólnotowego. Rozdział rozpoczyna przedstawienie wyzwań, z jakimi zmagają się w tym zakresie judaizm mesjaniczny. Następnie zostały omówione aspekty życia wspólnotowego charakterystyczne dla tego ugrupowania, takie jak: miejsce zgromadzeń (synagogi mesjaniczne), przywództwo (rabini mesjaniczni) i przebieg nabożeństwa (liturgia mesjaniczna). Kolejnym tematem poruszonym w tym rozdziale są praktyki i rytuały religijne zaczerpnięte bezpośrednio z judaizmu (rytuały przejścia i święta żydowskie) oraz przeniesione z chrześcijaństwa (chrzest i Wieczerza Pańska). Zaprezentowane zostały również życie modlitewne i prawo dietetyczne Żydów mesjanicznych. Ważnym tematem w czwartym rozdziale jest dylemat dzielący środowisko judaizmu mesjanicznego, a jest nim konieczność rozstrzygnięcia, czy i w jakim stopniu nie-Żydzi powinni być dopuszczeni do obrzędów żydowskich. Rozróżnienie pomiędzy poganami a Żydami we wspólnotach judaizmu mesjanicznego zostało rozpatrzone w szczególności w kontekście konwersji na judaizm mesjaniczny oraz mieszanych małżeństw. Całość rozprawy zamyka zakończenie, zawierające podsumowanie przeprowadzonych rozważań i ostateczne konkluzje. Rozprawa doktorska przedstawiająca judaizm mesjaniczny w specyficznym ujęciu D. H. Sterna poszerza stan wiedzy o tym prądzie religijnym oraz rzeczywistości wyznaniowej społeczno-wyznaniowej na przełomie XX i XXI wieku.

Barbara Kananiemka

ABSTRACT

BETWEEN CHRISTIANITY AND JUDAISM. JEWISH-MESSIANIC CONCEPT OF DAVID H. STERNA.

The purpose of this doctoral thesis is an in-depth analysis of the Messianic Judaism, a movement oscillating between Judaism and Christianity in the framework of David H. Stern, one of the main theologians of this religious movement, with the focus on its history, scope, essence, theology and practice. In order to understand the core values of the Messianic Judaism and its wider context a detailed study of the subject literature has been performed in both Polish and English language. A source material has been analyzed using a theological-dogmatic method and a theological-historical method. A chosen research concept has been executed in a form of an argument enclosed in a following structure. An introduction precedes a main body divided into four chapters and subsections marked by titles. In the first chapter a context for the subsequent deliberations has been introduced in a form of historical outline, geographical scope and doctrinal spectrum of the Messianic Judaism. In the light of the presented information an attempt to define Messianic Judaism has been made. The second chapter has been devoted to the origins and identity forging of the Messianic Judaism. The covered topics include movement's roots, dilemmas regarding the definition of a Messianic Jew, problems with their identity and their main goals. An important subject in this part of the dissertation is their approach towards the message of the gospel and ways of evangelizing the Jews. The chapter ends with the analysis of the Jewish version of the New Testament authored by D. H. Stern which is slowly growing to become an authoritative translation within the Messianic community. In the third chapter main elements of the theology of the Messianic Judaism in the framework of D. H. Stern have been identified. The chapter begins with an in-depth study of the Messianic Judaism's approach towards source writings that are perceived as authoritative for the theology and practice of the faith. A specific focus has been directed towards the role of Torah and the issue of observing it as it is a crucial issue for this religion movement. In this chapter the Messianic reasoning behind the conviction, which shapes their views on other matters, that God's Covenant with Israel and God's promises for Israel are endless has also been analyzed. In the third chapter of this dissertation issues that arise from efforts to harmonize Christianity and Judaism in

soteriology are extensively discussed with the mention of related dilemmas such as those regarding the person and actions of the Messiah and the definition of the route to salvation. Moreover, it is theologically significant for the Messianic Judaism to acknowledge the distinction between the Jews and the pagans within the Church, which is being argued based on an alternative interpretation of specific Bible passages. The chapter concludes with the analysis of the eschatological concept of the Messianic Judaism. The fourth and final chapter shows the practical aspect of the Messianic Judaism by outlining the standards for their corporate practices. The chapter opens with the presentation of challenges which Messianic Judaism faces regarding this topic. Subsequently, the aspects of the corporate life that are most characteristic for this community have been discussed, such as: a place of gathering (Messianic Synagogues), the leadership (Messianic Rabbis) and an order of the service (a Messianic liturgy). Another topic covered in this chapter regards religious practices and rituals that are taken from Judaism (the rites of passage and Jewish celebrations according to the calendar) and those transferred from Christianity (baptism and Lord's Supper). A prayer life and dietary laws of Messianic Jews were also the subject of the analysis. An important topic in the forth chapter is a dilemma that separates the Jewish Messianic community – it is a necessity of determining whether pagans should be allowed to participate in Jewish customs and if so, to what extent. The distinction between the pagans and the Jews in the Messianic Jewish congregations has been further explored particularly in the context of conversion into Messianic Judaism and mixed marriages. The entirety of the dissertation ends with the conclusion that includes summaries of the presented arguments and final deliberations. The end result is a doctoral thesis presenting the Messianic Judaism in the specific framework of D. H. Stern that can be used to broaden the state of knowledge about this religious movement and the socio-religious reality at the turn of the 20th and 21st centuries.

Barbara Kananiemi